

18174

2.1. Να γράψετε τον αριθμό καθεμιάς από τις παρακάτω προτάσεις και, δίπλα στον αριθμό, το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

1. Οι εξωτερικοί πύργοι, δεξιά και αριστερά του κεντρικού τμήματος του ναού, εμφανίζονται την περίοδο της:

α. ρομανικής τέχνης

β. γοθτικής τέχνης

2. Οι επίστεγες αντηρίδες, τα οξυκόρυφα τόξα και τα σταυροθόλια με τις νευρώσεις, ήταν ένα εντελώς νέο κατασκευαστικό σύστημα, που χαρακτηρίζει τη:

α. ρομανική αρχιτεκτονική

β. γοθτική αρχιτεκτονική

2.2. Να αντιστοιχίσετε τα στοιχεία της στήλης Α με τα έργα τέχνης της στήλης Β. Ένα στοιχείο της στήλης Β περισσεύει.

ΣΤΗΛΗ Α	ΣΤΗΛΗ Β
1. Ρομανική τέχνη ●	α. Παναγία των Παρισίων ●
	β. Καρολίγγεια γραφή ●
2. Γοθτική τέχνη ●	γ. «Ο θάνατος των αδελφών Χάρολντ», τοιχοτάπητας Μπαγιέ ●
	δ. «Η ένθρονη Παναγία», Σιένα ●
	ε. Η Παναγία των Χαλκέων, Θεσσαλονίκη
	στ. Ο ναός του Αγίου Μιχαήλ, Γερμανία ●

18175

2.1. Να χαρακτηρίσετε τις ακόλουθες προτάσεις ως προς την ορθότητά τους, γράφοντας τη λέξη **Σωστό** ή **Λάθος**, δίπλα από το γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση.

α. Το κάτω μέρος του τοιχοτάπητα με τίτλο «Ο θάνατος των αδελφών Χάρολντ», παρουσιάζει νεκρούς στρατιώτες, όπλα και πανοπλίες.

β. Η Παναγία των Παρισίων, είναι ίσως το γνωστότερο μνημείο της ρομανικής αρχιτεκτονικής.

γ. Ο ρόδακας του ναού της Παναγίας των Παρισίων, είναι ένα κυκλικό παράθυρο με σκελετό από πέτρινες νευρώσεις, που έχουν ακτινωτή διάταξη.

δ. Οι μορφές που διακοσμούσαν τους γοθτικούς ναούς, ήταν στην αρχή ανάγλυφες, αλλά σιγά σιγά έγιναν περίοπτες.

ε. Η ρομανική αρχιτεκτονική διαφέρει από τη γοθική, ως προς την ελαφρότητα και την εξαϋλωση της μάζας των ρομανικών ναών, η οποία επιτυγχάνεται με τα μεγάλα παράθυρα που καλύπτονται με γυαλί.

2.2. Να γράψετε τον αριθμό καθεμιάς από τις παρακάτω προτάσεις και, δίπλα στον αριθμό, το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

1. Τα βιτρό έπαιζαν συμβολικό ρόλο, αυτόν της ταύτισης του Χριστού με το «Φως του Κόσμου», στη: α. ρομανική αρχιτεκτονική β. γοθτική αρχιτεκτονική

2. «Η πίστη», έργο του Τζιόττο, είναι μια επιβλητική μορφή, που κρατά στο ένα χέρι το σταυρό και στο άλλο ένα χειρόγραφο. Το έργο είναι: α. γλυπτό β. τοιχογραφία

4.1. Δίνεται μία από τις πιο γνωστές νωπογραφίες του Τζιότο, «Ο επιτάφιος θρήνος»:

α. Να περιγράψετε το έργο. (μον.10)

β. Ποιο είναι, το χαρακτηριστικό στοιχείο του έργου του Τζιότο, γενικά, και πώς συνδέεται με το παραπάνω έργο; (μον.15)

Νωπογραφία στο Παρεκκλήσι Αρένας, στη Πάντοβα.

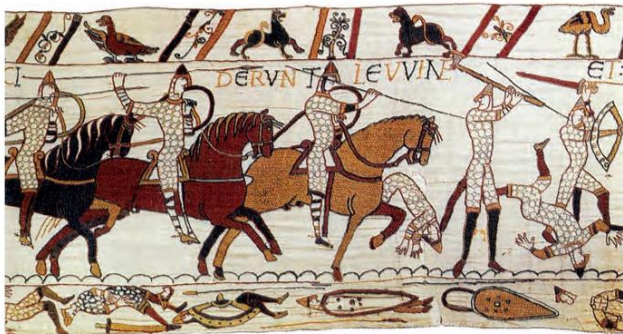
Σ' αυτή την εικόνα ο καλλιτέχνης μεταφέρει το συγκινησιακό δράμα σε πρώτο πλάνο και επιδιώκει να μετουσιώσει το θεϊκό γεγονός σε ένα ρεαλιστικό και ανθρώπινο. Κάθε πρόσωπο φαίνεται να ζει τη δική του αγωνία. Ο Άγιος Ιωάννης κάνει μια απελπισμένη κίνηση, ενώ η Μαρία Μαγδαληνή κρατά τα πόδια του Χριστού με τρυφερότητα. Το απογυμνωμένο δέντρο στο βάθος του έργου υπαινίσσεται το θάνατο. Άγγελοι σε γήινες πόζες κατακλύζουν τον ουρανό.

Στην συνθετικά πλούσια ζωγραφική του Τζιότο οι μορφές είναι ρεαλιστικές και εκφραστικές, ενώ ο χώρος στον οποίο κινούνται είναι φυσικός. Χαρακτηριστικό στοιχείο του έργου του είναι ότι μέσα από τα θρησκευτικά θέματα απεικονίζει τον πραγματικό κόσμο με γλυπτική στερεότητα και ανθρώπινη υπόσταση. Τα έργα του είναι απαλλαγμένα από τη σχηματοποίηση της βυζαντινής παράδοσης.

ΘΕΜΑ 4°

18177

4.1. Δίνεται μία αφηγηματική εικόνα, εξαιρετικό δείγμα διακοσμητικής τέχνης:

α. Ποιος είναι ο τίτλος του έργου; (μον.5)

β. Να περιγράψετε τι περιλαμβάνει το έργο. (μον.10)

γ. Ποιο ιστορικό γεγονός περιγράφει και με ποιο είδος διακοσμητικής τέχνης αποτυπώνεται;

“Ο θάνατος των αδελφών Χάρολντ” (1066-1077),

Το έργο είναι αυτό είναι ένας τοιχοτάπητας με την ονομασία **τοιχοτάπητας Μπαγιέ**. Είναι ένα μακρύ κομμάτι υφάσματος, με πλαίσια στο επάνω και στο κάτω μέρος του, τα οποία περιλαμβάνουν σχόλια για τα γεγονότα που εκτυλίσσονται στο κυρίως μέρος του έργου. Το επάνω μέρος διακοσμείται με συμβολικά ζώα, ενώ το κάτω μέρος παρουσιάζει νεκρούς στρατιώτες, όπλα και πανοπλίες.

Ο τοιχοτάπητας Μπαγιέ εξιστορεί την κατάκτηση της Νορμανδίας.

19303

2.1. Να γράψετε τον αριθμό καθεμιάς από τις παρακάτω προτάσεις και, δίπλα στον αριθμό, το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

1. Στον γοτθικό ναό, τα τόξα και τα σταυροθόλια άρχισαν να απαιτούν και εξωτερική στήριξη, πράγμα που οδήγησε σε μια άλλη καινοτομία της γοτθικής αρχιτεκτονικής:

α. τις λεπτές πέτρινες κολόνες **β. την αντηρίδα** γ. τα σταυροθόλια

2. Την περίοδο του Μεσαίωνα, η επιβίωση των κειμένων της αρχαιότητας, οφείλεται στην καθαρή και απλή γραφή, η οποία καθιερώθηκε με την ονομασία:

α. γραφή του Κελς β. γραφή του Σαιντ-Ντενί **γ. Καρολίγγεια γραφή**

2.2. Να αντιστοιχίσετε τους αριθμούς 1, 2, 3, 4, 5, από τη στήλη Α σε ένα από τα γράμματα α, β, γ, δ, ε, στ, της στήλης Β. Σημειώνεται ότι ένα γράμμα από τη στήλη Β θα περισσέψει.

ΣΤΗΛΗ Α	ΣΤΗΛΗ Β
1. "Ο θάνατος των αδελφών Χάρολντ" ●	α. Ρομανικός ναός ●
2. Ο ναός του Αγίου Μιχαήλ ●	β. Ντούτσιο ●
3. Παναγία των Παρισίων ●	γ. Καρλομάγνος
4. "Η ένθρονη Παναγία" ●	δ. Τοιχοτάπητας Μπαγιέ ●
5. "Ο επιτάφιος θρήνος" ●	ε. Τζιότο ●
	στ. Γοτθικός ναός ●

19304

2.1. Να χαρακτηρίσετε τις ακόλουθες προτάσεις ως προς την ορθότητά τους, γράφοντας τη λέξη **Σωστό ή **Λάθος**, δίπλα από τον αριθμό που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση.**

1. Τα πρώτα καρολίγγεια χειρόγραφα εξιστορούσαν την Αγία Γραφή και ήταν διακοσμημένα με τις μορφές του Χριστού και των Ευαγγελιστών.

2. Η δομή του ρομανικού ναού ήταν ένας πέτρινος σκελετός με μεγάλα ανοίγματα όπου τοποθετούνταν τα μεγάλα παράθυρα τα οποία κατασκευάζονταν με χρωματιστά κομμάτια γυαλιού, ενωμένα μεταξύ τους με λωρίδες μολυβιού (βιτρό).

3. Οι μορφές που διακοσμούσαν τους ρομανικούς ναούς ήταν στην αρχή ανάγλυφες, αλλά σιγά σιγά αποσπάστηκαν από το κτίσμα και έγιναν σχεδόν περίοπτες.

4. Από τα μεγαλύτερα επιτεύγματα της ζωγραφικής του Τζιότο είναι η "αφήγηση" που υπάρχει μέσα στην εικόνα.

5. Οι επίστεγες αντηρίδες, τα οξυκόρυφα τόξα και τα σταυροθόλια με τις νευρώσεις ήταν ένα εντελώς νέο κατασκευαστικό σύστημα, που χαρακτηρίζει τη γοτθική αρχιτεκτονική.

2.2. Να γράψετε τον αριθμό καθεμιάς από τις παρακάτω προτάσεις και, δίπλα στον αριθμό, το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

1. Ο Ντούτσιο ήταν η επανάσταση στην εκκλησιαστική εικονογραφία της Κεντρικής Ιταλίας.
Το έργο του "Η ένθρονη Παναγία" ήταν: α. ψηφιδωτό β. ζωγραφισμένο και από τις δύο πλευρές γ. νωπογραφία
2. Το γνωστότερο ίσως μνημείο της γοθτικής αρχιτεκτονικής είναι:
α. "Ο καθεδρικός ναός του Οτύν" β. "Ο καθεδρικός ναός της Σαρτρ" γ. "Η Παναγία των Παρισίων"

19305

2.1. Να αντιγράψετε τις παρακάτω προτάσεις στο τετράδιο σας και να συμπληρώσετε τα κενά, επιλέγοντας από τα παρακάτω: καρολίγγεια, ρομανικής, εσώγλυφες, το "ελληνικό ιδίωμα", γοθικής, περίοπτες, τα βιτρό, ιερογλυφικά, οι τοιχοτάπητες η "αφήγηση",

- α. Τα πρώτα **καρολίγγεια** χειρόγραφα εξιστορούσαν την Αγία Γραφή και ήταν διακοσμημένα με τις μορφές του Χριστού και των Ευαγγελιστών.
β. Ένα εξαιρετικό δείγμα διακοσμητικής τέχνης της ρομανικής περιόδου είναι **οι τοιχοτάπητες**.
γ. Οι μορφές που διακοσμούσαν τους γοθτικούς καθεδρικούς ναούς, ήταν στην αρχή ανάγλυφες, αλλά σιγά σιγά αποσπάστηκαν από το κτίσμα και έγιναν σχεδόν **περίοπτες**.
δ. Από τα μεγαλύτερα επιτεύγματα της ζωγραφικής του Τζιότο, είναι και η **"αφήγηση"**, που υπάρχει μέσα στην εικόνα.
ε. Η αντηρίδα είναι μια καινοτομία της **γοθικής** αρχιτεκτονικής.

2.2. Να γράψετε τον αριθμό καθεμιάς από τις παρακάτω προτάσεις και, δίπλα στον αριθμό, το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

1. Στο έργο του Ντούτσιο "Η ένθρονη Παναγία", βλέπουμε: α. τη γραμμική προοπτική β. **την αντίστροφη προοπτική**
γ. τη φυσικότητα των μορφών
2. Ο ρόδακας της Παναγίας των Παρισίων είναι ένα κυκλικό παράθυρο με σκελετό από πέτρινες νευρώσεις που έχουν: **α. ακτινωτή διάταξη** β. τετράγωνη διάταξη γ. τριγωνική διάταξη

4.1.α. Ποια θεωρούνται τα μεγαλύτερα επιτεύγματα της ζωγραφικής του Τζιότο; (μον.6)

β. Με ποιο τρόπο ο Τζιότο καταφέρνει να εκφράσει στα έργα του πολύπλοκα συναισθήματα; (μον.13)

γ. Ποια ήταν η συμβολή του Τζιότο στη ζωγραφική; (μον.6)

19308

Πάντοβα, Παρεκκλήσι Αρένας:

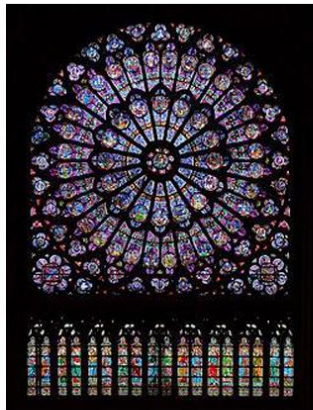
Τα εξατομικευμένα πρόσωπα που παρουσιάζονται στα έργα του είναι απαλλαγμένα από τη σχηματοποίηση της βυζαντινής παράδοσης, γεγονός που προσδίδει σ' αυτά μια ανθρώπινη υπόσταση. Σε όλες τις εικόνες υπάρχει απόλυτη φυσικότητα, που τις κάνει πολύ εκφραστικές. Βλέποντας κανείς ένα έργο του Τζιότο έχει την εντύπωση ότι το γεγονός που περιγράφει εκτυλίσσεται μπροστά στα μάτια του.

Από τα μεγαλύτερα επιτεύγματά του είναι και η "αφήγηση" που υπάρχει μέσα στην εικόνα, καθώς και το σχέδιό της, που δημιουργεί την ψευδαίσθηση του βάθους επάνω στην επίπεδη επιφάνεια.

Με τη συμβολή του Τζιόττο στη ζωγραφική οι συνθέσεις στη ζωγραφική άρχισαν να γίνονται πιο περίπλοκες, οι μορφές πιο ρεαλιστικές και εκφραστικές, ενώ ο χώρος στον οποίο κινούνται έγινε πιο φυσικός.

19307

4.1.α. Ποια είναι η βασική διαφορά της γοθτικής αρχιτεκτονικής από τη ρομανική και πώς επιτυγχάνεται; (μον.4)

α. Η γοθτική αρχιτεκτονική διαφέρει από τη ρομανική ως προς την ελαφρότητα και την εξαϋλωση της μάζας, η οποία επιτυγχάνεται με τα μεγάλα παράθυρα που καλύπτονται με γυαλί, καθώς και ως προς την προτίμησή της στο άπλετο φως, σε αντίθεση με το ημίφως που είναι το χαρακτηριστικό του ρομανικού ναού.

β. Δομή του γοθτικού ναού: ένας πέτρινος σκελετός με μεγάλα ανοίγματα όπου τοποθετούνται τα μεγάλα παράθυρα τα οποία είναι κατασκευασμένα με χρωματιστά κομμάτια γυαλιού, ενωμένα μεταξύ τους με λωρίδες μολυβιού (βιτρό). Η επιθυμία για περισσότερο φως και η τάση προς το ουράνιο αποτέλεσαν σημαντικοί λόγοι για το μεγαλύτερο ύψος που έχουν αυτοί οι ναοί. Έτσι, τα παράθυρα ψήλωναν συνέχεια και το ύψος του κεντρικού κλίτους ξεπερνούσε, στους περισσότερους καθεδρικούς

β. Να περιγράψετε τη δομή του γοθτικού ναού και τις καινοτομίες που χαρακτηρίζουν τη γοθτική αρχιτεκτονική. (μον.16)

γ. Ποιος ήταν ο συμβολικός ρόλος των βιτρό; (μον.5)

ναούς, τα 30 μέτρα. Τα τόξα και τα σταυροθόλια άρχισαν να απαιτούν και εξωτερική στήριξη, πράγμα που οδήγησε σε μια άλλη καινοτομία, την αντηρίδα. Οι επίστεγες αντηρίδες, τα οξυκόρυφα τόξα και τα σταυροθόλια με τις νευρώσεις ήταν ένα εντελώς νέο κατασκευαστικό σύστημα, που χαρακτηρίζει τη γοθτική αρχιτεκτονική.

γ. Τα βιτρό έπαιζαν και συμβολικό ρόλο, αυτόν της ταύτισης του Χριστού με το "Φως του Κόσμου". Η πολυχρωμία των βιτρό, σε συνδυασμό με τις λεπτές πέτρινες κολόνες που αποτελούνταν από πάρα πολλές νευρώσεις, πετύχαινε μια αίσθηση ανάτασης.

19306

Ντούτσιο, "Η ένθρονη Παναγία"

Το συγκεκριμένο έργο ήταν ζωγραφισμένο και από τις δύο πλευρές. Η μπροστινή πλευρά ήταν τρίπτυχο, με το μεσαίο φύλλο να παρουσιάζει την ένθρονη Παναγία βρεφοκρατούσα και περιστοιχισμένη από Αγίους και Αγγέλους. Στο επάνω μέρος της παράστασης υπήρχε μια ταινία που απεικόνιζε σκηνές από τη ζωή του Χριστού, ενώ στο κάτω μέρος - σε μια άλλη ταινία - υπήρχαν ζωγραφισμένες σκηνές από την ζωή της Παναγίας. Οι μορφές στο έργο έχουν όγκο, σκύβουν τρυφερά η μία κοντά στην άλλη, με στόχο να απεικονιστεί ο εσωτερικός κόσμος τους. Όλα αυτά είναι στοιχεία εντελώς νέα για την εκκλησιαστική ζωγραφική.

β. Ο καλλιτέχνης χρησιμοποιεί στοιχεία εντελώς νέα για την εκκλησιαστική ζωγραφική.

Πώς αποτυπώνονται αυτά στο έργο της φωτογραφίας; (μον.17)

γ. Ποια στοιχεία της εικόνας παραπέμπουν στη βυζαντινή αγιογραφία; (μον.4)

Ο χώρος μάς παραπέμπει στη βυζαντινή αγιογραφία, γιατί βλέπουμε τον χρυσό κάμπο και την αντίστροφη προοπτική.